

LITERATUUR

In deze rubriek wordt u geïnformeerd over nieuwe literatuur op het gebied van terrariumverzorging en de systematiek van slangen. Ook kan (op speciaal verzoek) af en toe een literatuuroopgaaf geplaatst worden over de determinatie van de slangen van een bepaald land of van een systematische groep. Tips voor nieuwe literatuur en boekbesprekingen ingezonden door lezers zijn van harte welkom. Redacteur: Jan Cor Jacobs, Tesselschadestraat 6, 3521 XV Utrecht, tel. 030-935432.

BOEKBESPREKING door Anton van Woerkom

The Adder by Peter Stafford. Shire Natural History series No. 18. Shire Publications Ltd., Cromwell House, Church Street, Princes Risborough, Aylesbury, Bucks., HP17 9AJ, United Kingdom. 1987. Pp. 1-24. ISBN 0-85263-879-5. Prijs: £ 1,25.

*Dit boekje, dat deel uitmaakt van de "Shire Natural History" reeks, behandelt op voortreffelijke wijze de biologie en leefwijze van de adder (*Vipera berus*).*

In de inleiding wordt de systematische plaats van de adder onder de slangen behandeld, gevolgd door de anatomie en de zintuigen. Hierna beschrijft de auteur de levenswijze in de natuur in al zijn facetten, zoals gedrag, voortplanting, voeding, verspreiding, biotoop, ziekten en vijanden. In een apart hoofdstuk wordt ingegaan op het opzoeken van adders in de natuur in de verschillende jaargetijden en het bestuderen van de dieren. Het boekje wordt afgesloten met de hoofdstukjes "Adders in folklore" en "Effekten en behandeling van adderbeten".

Van de 19 afbeeldingen die het boekje telt zijn er 12 in kleur. En helaas moet ik zeggen dat de

kwaliteit van de soms meest spectaculaire kleurenfoto's slecht is: de meeste zijn "wazig" afgedrukt (althans in mijn boekje).

Ik denk dat het boekje op de eerste plaats is geschreven voor de geïnteresseerde leek, maar de tekst is dermate vlot en boeiend geschreven, dat ook de ervaren slangenkenner erg veel plezier zal beleven aan het lezen ervan.

BOEKBESPREKING door Anton van Woerkom

SanDiégoZoe door Janann V. Jenner. Uitgeverij Luitingh, Postbus 14095, Utrecht. 1987. Pp. 1-496.
Prijs: f 34,90.

SanDiégoZoe is het verhaal van de vrouwtjespython Sherahi, die als jonge slang in Burma wordt gevangen en in Amerika door de slangedanser Ruthie in haar 'act' wordt opgenomen. Als zij daarna aan een louche dierenhandelaar in New York wordt verkocht gaat zij, uit protest tegen de scheiding van haar meesteres, in hongerstaking en maakt zichzelf daarmee onverkooptbaar. Met enkele andere dieren (een neusbeer, een slankaap, een ratelslang en een papegaai) ontsnapt ze vervolgens uit de dierenwinkel om op zoek te gaan naar SanDiégoZoe (San Diego Zoo), waar ze gelukkig en vrij tussen hun soortgenoten zullen kunnen leven.

SanDiégoZoe is ook het verhaal van Ruthie de slangedanser, die dankzij de uiteindelijke hereniging met de python een befaamd filmster wordt en van de dierenhandelaar Leftrack en diens sadistische zoon Ehrich.

Erdnattern (*Elaphe obsoleta*) - Ideale Schlangen für den Anfänger; Bert Stankowski. Herpetofauna (Ludwigsburg), 1986, Vol. 8 (42): 29-34.

In dit artikel beschrijft de auteur hoe hij Elaphe obsoleta verzorgt en kweekt. De dieren hebben een ruim terrarium nodig en de bodembedekking mag niet te vast zijn, want de dieren krui-pen graag weg in de bodem.

Voor het kweken van deze dieren is een winterslaap vereist. Tijdens de overwintering moet de temperatuur tussen 10°C en 15°C liggen. Temperaturen onder 10°C kunnen voor jonge dieren funest zijn; bij een temperatuur boven 15°C zijn de dieren te actief. In het winterverblijf dient altijd vers drinkwater aanwezig te zijn. De paringen vonden bij de auteur tussen april en juni plaats, afhankelijk van het tijdstip waarop de winterslaap werd beëindigd. Twee tot drie maanden na de paring werden de eieren gelegd, vijf tot vijftien stuks. De auteur bracht de legsels over in een bakje dat gevuld was met vermiculiet. De eieren werden tot ongeveer de helft ingegraven. Als er schimmelvorming optrad, werden de eieren iets hoger in het substraat ingebed. Bij een temperatuur van 24°C tot 30°C duurde de broedtijd 70-90 dagen.

Na hun eerste vervelling eten de jonge slangen meestal direkt zelfstandig. Mochten één of meerdere jongen niet direkt zelfstandig eten, dan is het volgens de auteur niet nodig ze te dwangvoederen. De auteur veronderstelt, dat het in de vrije natuur voorkomt, dat een pasgeboren slang niet meteen voedsel kan vinden en zonder gegeten te hebben de winterslaap in gaat. De auteur liet daarom jonge slangen die niet wilden eten, zonder dwangvoeding overwinteren. De dieren doorstonden de overwintering goed en aten na hun winterslaap direkt zelfstandig.

Erfahrungen bei der Pflege und Zucht der selten gehalten Bullennatter *Pituophis melanoleucus catenifer*; Dieter Hirschhorn. Herpetofauna (Ludwigsbirg), 1986, Vol. 8 (43): 13-16.

De auteur verzorgt een paartje van deze slangen in een terrarium van 80x72x72 (lxbxh). De bodem bestaat uit een 6 cm dikke laag aarde. Het terrarium wordt tien tot twaalf uur per dag verlicht. Kort voordat de dieren in winterslaap gaan, wordt de belichtingsduur terug gebracht tot vier à vijf uur. De dieren overwinteren twee tot drie maanden bij een temperatuur van 3 tot 6°C.

Het mannetje is sinds juli 1981 in het bezit van de auteur. Het vrouwtje kwam in maart 1984 in zijn bezit en werd in het terrarium bij het mannetje ondergebracht. De paring vond een week later plaats. Op 25 juni 1984 werden zeven eieren gelegd. Deze werden uitgebroed bij een luchtvochtigheid van 94% en een temperatuur van 27-28°C. Eén ei beschimmelde en werd verwijderd. Op 23 en 24 augustus 1984 kwamen zes eieren uit. Vijf jongen aten direkt na de eerste vervelling, die na ongeveer één week plaatsvond, acht tot tien dagen oude muisjes. Het andere slangetje werd twee weken na de vervelling één keer gedwangvoederd. Daarna at het zelfstandig.